

9.11.2018
Riitta Kokko-Herrala
Neuvotteleva virkamies

HE 205/2018 ELÄKESÄÄTIÖLAIN, VAKUUTUSKASSALAIN JA ERÄIDEN MUIDEN LAKIEN MUUTTAMISEKSI

Pannaan täytäntöön ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2016/2341/EU (*direktiivi*)

- Tekemällä vain direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät välttämättömät muutokset, jotta hallinnollinen taakka ei kasvaisi tarpeettomasti

LISÄELÄKETOIMINTA SUOMESSA

- Vuoden 2017 lopussa lisäeläketointia harjoittavien eläkesäätiöiden ja –kassojen:
 - vastuvelka oli yhteensä 3,42 miljardia euroa
 - Vakuutettuja oli 10 284, vapaakirjan saaneita 9847 ja eläkkeensaajia 48 796
- Suurimmassa lisäeläkesäätiössä oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 18100 vakuutettua, vapaakirjan saanutta ja eläkkeensaajaa ja pienimmässä heitä oli 2

SOVELTAMISALA

- Direktiiviä sovelletaan ns. II - pilarin eläkkeitä hoitaviin laitoksiin eli sosiaalista tarkoitusta palveleviin rahoituslaitoksiin, jotka hoitavat työhön perustuvia kollektiivisia, ei lakisääteisiä eläkkeitä
- Suomessa näitä laitoksia ovat eläkesäätiöt ja eläkekassat niiden harjoittaman lakisääteistä eläketurvaa täydentävän kollektiivisen lisäeläketurvan osalta eli ns. A-eläkesäätiöt, AB-eläkesäätiöiden A-osastot, lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkekassat sekä eläkekassojen lisäeläketoimintaa harjoittavat osastot
- Direktiiviä ei sovelleta henkivakuutusyhtiöiden tarjoamaan eläketurvaan, direktiivin 4 artiklan jäsenvaltioille mahdollistamaa poikkeusta lukuun ottamatta

SOVELTAMISALA

- Jäsenvaltio voi pääsääntöisesti päättää olla soveltamatta direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä laitoksiin, joissa on vähemmän kuin 100 vakuutettua
- Jos vakuutettuja on vähintään 16, on sovellettava tiettyjä sijoituksiin ja hallintotapaan liittyviä yleisiä periaatteita
- Esityksessä ehdotetaan, että Suomi käyttää em. optiot
- Lisäeläketoimintaa tai sekä lisäeläketoimintaa että lakisääteistä eläketoimintaa harjoittavia eläkesäätiöitä ja –kassoja oli keväällä 2018 Finanssivalvonnan rekisterissä yhteensä 47 kpl, joista 29 kpl oli sellaisia, joissa on vähemmän kuin 100 vakuutettua

KESKEISET EHDOTUKSET

- Edistetään ammatillisten lisäeläkkeiden sisämarkkinoita lisäeläkelaitosten rajat ylittävän toiminnan ja lisäeläkejärjestelyjen rajat ylittävien siirtojen avulla
- Säädetään nykyistä täsmällisemmin laitosten hallintojärjestelmälle asetettavista vaatimuksista ja keskeisistä toiminnoista vakuutettujen etujen turvaamiseksi
- Parannetaan vakuutettujen tiedonsaantia lisäeläkkeistään

RAJAT YLITTÄVÄ TOIMINTA

- Rajat ylittävällä toiminnalla tarkoitetaan lisäeläkevakuuttamista, jossa työnantajan ja vakuutettujen väliseen suhteeseen sovelletaan muun ETA-valtion kuin vakuuttavan laitoksen kotivaltion sosiaali- ja työoikeutta
- Rajat ylittävä toiminta ei vaikuta kansalliseen sosiaali- ja työoikeuteen
- Edellyttää lisäeläkejärjestelyä hallinnoivan laitoksen kotivaltion viranomaisen antamaa lupaa
- Sen valtion, jonka sosiaali- ja työoikeutta sovelletaan (*vastaanottava valtio*), viranomainen toimittaa tiedot sovellettavan sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen antamista vakuutetuille koskevista vaatimuksista
- Rajat ylittävä toiminta on mahdollista jo nykyisin, uudessa sääntelyssä täsmennetään lupamenettelyä, toimivaltaisten viranomaisten työnjakoa ja valvontaa koskevia säännöksiä

RAJAT YLITTÄVÄT SIIRROT

- Direktiivi tuo uutena mahdollisuuden siirtää lisäeläkejärjestely yhdessä ETA-valtiossa toimivasta lisäeläkelaitoksesta toiseen ETA-valtiossa toimivaan lisäeläkelaitokseen
- Siirto edellyttää vakuuttavan työnantajan ja vakuutettujen enemmistön ennalta antamaa suostumusta sekä
- vastaanottavan laitoksen kotivaltion viranomaisen antamaa lupaa, jonka se antaa sen jälkeen, kun siirtävän laitoksen kotivaltion viranomainen on antanut ennakkosuostumuksensa

HALLINTOJÄRJESTELMÄ JA KESKEISET TOIMINNOT

- Lisäeläketoimintaa harjoittavalla eläkesäätiöllä ja – kassalla tulee olla keskeiset toiminnot, joita ovat riskienhallinta, sisäinen tarkastus ja aktuaaritoiminto
- Toimintojen tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen ja sen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen
- Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa, mutta tätä ei sovelleta sisäisen tarkastuksen toimintoon
- Finanssivalvonta voi hakemuksesta myöntää luvan suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin sillä työnantajalla, joka vakuuttaa työntekijöitä kyseisessä eläkesäätiössä tai -kassassa

TOIMINNASTA VASTAAVAT HENKILÖT JA KESKEISIÄ TOIMINTOJA SUORITTAVAT HENKILÖT

- Heidän tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Hallituksen jäsenillä on yhdessä ja asiamiehellä/toimitusjohtajalla on yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta eläkesäätion /eläkekassan johtamiseen
- Eläkesäätioillä ja –kassalla tulee olla palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan hallituksen jäseniin, asiamieheen /toimitusjohtajaan, keskeisiä toimintoja suorittaviin henkilöihin sekä muihin riskiprofiiliin olennaisesti vaikuttaviin henkilöihin
- Palkka- ja palkkiopolitiikka ei saa kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa eläkesäätion/-kassan riskiprofiilin tai sääntöjen kanssa

VASTUUVELAN LASKENNASSA KÄYTETTÄVÄ ENIMMÄISKORKO

- Enimmäiskorosta annettaisiin Finanssivalvonnan määräys, ei stm:n asetusta kuten nykyisin
- Enimmäiskoron asettamisessa huomioitaisiin tiettyjen korkealaatuisten joukkovelkakirjojen markkinatuotto sekä muutoksena nykytilaan myös eläkesäätiöiden ja –kassojen lisäeläketoimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotaso
- Finanssivalvonta voisi hakemuksesta myöntää luvan käyttää enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa
- Koron määrittämisessä tulee välttää lyhytaikaisia heilahteluja ja käyttää tarvittaessa siirtymäaikoja hillitsemään työnantajien vakuutusmaksujen korotusta

VAKUUTETUILLE LISÄELÄKKEESTÄ ANNETTAVAT TIEDOT

- Mahdollisille vakuutetuille annetaan ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä tiedot lisäeläkejärjestelyn vaihtoehtoista, keskeisistä ominaisuuksista ja ESG-tekijöiden huomioimisesta sijoituspolitiikassa
- Vakuutetuille annetaan kerran vuodessa maksuton lisäeläkkeen eläke-etuusote, jossa on tiedot mm. kertyneestä etuudesta ja lisäeläke-ennusteesta
- Vakuutetuille annetaan hyvissä ajoin ennen lisäeläkkeellä siirtymistä tiedot vaihtoehtoista lisäeläkkeen maksamiseksi